

„Aplicarea de comportamente sigure: prevenirea și răspunsul la violența între copii și tineri”

Principalele constatări din interviurile conduse de tineri– fișă de informații pentru tinerii intervievați

Dorim să îți mulțumim pentru participarea la proiectul „Aplicarea comportamentelor sigure: prevenirea și răspunsul la violența între copii”. Informațiile pe care le-ai furnizat în calitate de tânăr participant la activități în cadrul proiectului au fost foarte utile. Ele ne ajută să creăm o serie de materiale pentru a forma copiii și profesioniștii pe tema violenței între egali.

În total, 47 de tineri din Spania, Italia, Franța, Belgia și România au fost intervievați pe teme legate de violența între copii. Alți copii și tineri au participat la consultări și activități de grup cu tema violența între copii și tineri. La fel ca și ție, li s-a cerut părerea în legătură cu modalități în care am putea îmbunătăți sprijinul pentru copiii și tinerii afectați de violența între egali.

Mai jos vei găsi principalele concluzii care au fost extrase din interviuri și consultări. Toate răspunsurile oferite de tineri au fost extrem de valoroase și au fost luate în considerare în analiza efectuată de dr. Chrissie Gale.

De asemenea, dorim să te asigurăm de confidențialitatea răspunsurilor tale. Numele tău nu va apărea pe niciun material produs în proiect.

Pe baza concluziilor prezentate mai jos și a altor cercetări și consultări efectuate cu profesioniști și copii și tineri:

- Vom dezvolta manuale și instruire pentru toți adulții responsabili cu protejarea și sprijinirea copiilor și tinerilor: consilieri, profesori, asistenți sociali, etc.
- Vom lucra, de asemenea, cu copii și tineri pentru a reduce actele de violență între egali. Le vom oferi ateliere de lucru, broșuri de citit și videoclipuri de vizionat.

Sperăm că vei găsi informațiile interesante și îți mulțumim din nou pentru sprijinul acordat!

SUBIECT	CE AU SPUS TINERII
<p>Egalitate și respect pentru diversitate</p>	<p><i>„(Copii/tinerii) trebuie să realizeze că nimeni nu este mai bun sau mai rău decât alții, că toți ar trebui să fim egali. Nu trebuie ca unii să se considere mai buni sau mai deștepți și nu ar trebui să existe astfel de diferențe care să poată să fie văzute...”</i></p> <p><i>„De fapt, treaba cu...(violența) vine din educație, asta încerc eu spun, știi? Pentru că dacă îți înveți copilul să nu înceapă să lovească un alt copil fără motiv sau să înceapă să hărțuiască un copil pentru că are o culoare diferită a pielii sau ceva de genul...”</i></p> <p><i>„Îl înveți că în viață e bine să ajuți oamenii...”</i></p> <p>Intoleranța față de ceilalți poate duce la violență între copii. Copiii și tinerii pot deveni mai vulnerabili la violență dacă, de exemplu, aparțin unei etnii sau religii diferite sau provin dintr-un mediu socio-economic sărac. Copiii și tinerii care se confruntă cu probleme de sănătate mintală, sunt cu dizabilități sau fac parte din comunitatea LGBTQ+ (lesbiene, gay, bisexuali, transsexuali, queer, etc) pot prezenta, de asemenea, un risc mai mare de a se confrunța cu violență între copii. Pentru a preveni astfel de situații, este important să înțelegem și să discutăm despre diferențe.</p> <p>Copiii și tinerii doresc ca adulții să joace un rol în „îndrumarea” și „educarea” lor într-un mod care să îi ajute să înțeleagă și să dobândească valori și comportamente sociale și culturale pozitive. Aceasta include promovarea „respectului” și valorii diversității și „egalității”: adulții ar trebui să contribuie la crearea unui mediu în care toată lumea se simte egală și acceptată. Ar trebui să „învețe” importanța de a fi amabili unul cu celălalt. Nu ar trebui promovate atitudinile și sentimentele de superioritate, putere și discriminare. Copiii și tinerii ar trebui să poată trăi într-un mediu care generează unitate și prietenie. De asemenea, ei vor să înțeleagă care sunt comportamentele „corecte și greșite”.</p>
<p>Adulții ca modele de comportament</p>	<p><i>„Însă dacă tu (adultul) ai vorbi cu el acasă, i-ai arăta dragostea ta și cum te porți în aceste situații, ai putea fi un exemplu pentru el și el ar putea oglindi comportamentul tău. Și aceasta este o modalitate de a preveni violența între copii. Prin educație și fiind un model pentru el, pentru că copiii absorb absolut totul de la tine, sunt ca niște bureți.”</i></p> <p><i>„... și lucruri de genul acesta care ar trebui să înceapă de la părinți sau de la persoanele lor de îngrijire. Prin caracterul lor, ei ar trebui să arate și să demonstreze ceea ce spun.”</i></p> <p>Copiii și tinerii văd adulții ca modele și vor replica comportamentul bun sau rău pe care îl observă. Dacă ei observă violență la adulți, în special la cei care joacă un rol semnificativ în viața lor, cum ar fi părinții și profesorii, acest lucru poate duce la apariția violenței între egali. Este important ca adulții să se străduiască întotdeauna să fie modele bune și să trateze toți copiii și tinerii în mod egal, cu grijă și respect.</p>

Conștientizare și dialog deschis despre violența între copii (și tineri)

„Desigur, ar fi bine dacă ar exista mai multe proiecte, adică, mai multe proiecte despre violență și ceva de genul...”

„Pe măsură ce copilul crește, trebuie să existe discuții pe diferite subiecte, despre ce este bine și ce este rău, despre cum anumite acțiuni ar putea fi prevenite...”

„Evident, trebuie să vorbească cu copilul, dar într-un mod care să îl ajute să capete o anumită încredere. Iar în ceea ce privește comportamentele, ar trebui să încerce să îl sprijine, să îi explice lucrurile care, evident, îl afectează, lucrurile de care ar trebui să stea departe sau lucruri care nu sunt normale.”

Situația violenței între copii trebuie să fie recunoscută și nu ignorată. Subiectul violenței și efectele acesteia ar trebui să fie discutate deschis, în special atunci când e vorba despre subiecte care în mod normal pot fi tabu, cum ar fi educația sexuală și sexualitatea. Aceste subiecte nu trebuie evitate.

Un adult responsabil la care să poți apela

„Adulții trebuie să fie un fel de bază sigură pentru copii...”

„Să încerce să îl ajute până la capăt, nu să înceapă ceva și să îl abandoneze la jumătatea drumului. Pentru că așa îi face mai mult rău decât bine. Îi va face mai mult rău și ar spune despre tine, adult sau părinte: „Uite, a vrut să mă ajute și m-a abandonat când am avut cea mai mare nevoie de el”.

„Să încerce să îl ajute până la capăt.”

„Dacă un adult nu pare de încredere, este degeaba.”

„Să vorbească cu el, să îl ajute, dar nu să îl abandoneze la mijloc. Să termine ce au început.”

„În opinia mea, trebuie să îi copilul departe de această situație pentru o vreme, să vorbești cu el și să-i spui că este greșit să facă așa ceva, că ar trebuie să meargă să se împace...”

Copiii și tinerii au nevoie de cineva – un „adult responsabil” – la care să se poată apela atunci când se confruntă cu dificultăți, inclusiv atunci când sunt expuși riscului sau sunt afectați de acte de violență între copii. Își doresc pe cineva în care să aibă încredere, de care să nu se teamă și care să-i asculte cu adevărat. Adulții responsabili trebuie să abordeze situațiile de violență între copii într-o manieră confidențială, de sprijin și grijulie. Ei nu trebuie să ignore situațiile de violență, ci să continue să ofere sprijin până când situația tuturor celor implicați va fi rezolvată – nu trebuie să abandoneze sau să respingă pe nimeni.

Să te simți iubit și îngrijit

„Și, în primul rând, trebuie să îi arăți dragoste acasă, pentru ca el, la rândul lui, să poată oferi dragoste altor copii...”

„Trebuie să le arăți că există și alte feluri de oameni în această lume și că nu toți răspund cu aceeași monedă și, de fapt, ar trebui să-i oferi bucurie, siguranță în primul rând și încredere, ar trebui să îl ajuți să capete încredere în sine. Acest lucru este foarte important. Copilul ar trebui să se simtă încrezător în forțele lui, în această fundație pe care i-o oferi prin dragostea pe care i-o arăți. Asta cred că trebuie să facă adulții.”

	<p>Este cunoscut faptul că copiii și tinerii care sunt neglijăți sau nu se simt iubiți, protejați și îngrijiți, pot avea sentimente de furie, le lipsește stima de sine și se simt respinși. Aceasta, la rândul său, se poate manifesta în comportament abuziv față de semenii. Pentru a preveni violența între copii, este important ca toți copiii și tinerii să se simtă iubiți, îngrijiți și protejați.</p>
<p>Oferirea de sprijin individual tuturor celor afectați de violența între copii (și tineri)</p>	<p>„În principal, dă-le dragoste și fă-i să simtă ceea ce sunt cu adevărat. Pentru că suferă o situație de hărțuire dar nu sunt mai puțin decât oricine altcineva. Nu, tocmai au intrat în acea situație și au trebuit să trăiască acea parte. Iar principalul este să-i faci să se simtă validați, să se prețuiască pe ei înșiși, și să își continue drumul fără probleme.”</p> <p>„Trebuie să îi aline, să le permită să vorbească despre ceea ce au trăit, să se confeseze în felul lor și, în final, odată ce copiii au terminat de împărtășit, trebuie să li se facă o propunere, adică trebuie să li se ofere o mică sugestie despre cum ar trebui să facă față, să meargă mai departe.”</p> <p>Copiii și tinerii afectați de violența de la egal la egal se pot simți stigmatizați și rușinați de ceea ce se întâmplă/s-a întâmplat. Ei pot experimenta sentimente de inutilitate, respingere, izolare, inferioritate și durere. Se pot simți neputincioși și să nu știe cum să facă față situației sau cum să rămână în siguranță. Ar trebui să știe că nu au niciun motiv să se simtă rușinați și că este important să vorbească despre experiențe, mai degrabă decât să le ascundă. Ar trebui să li se ofere sprijin pentru a câștiga încredere în sine și stimă de sine. De asemenea, ar trebui să fie liniștiți cu privire la ceea ce li se va întâmpla și la modul în care viitorul lor poate fi unul pozitiv. Au nevoie de sprijin pentru a face față situației în care se află și pentru a ști că cineva va fi acolo pentru ei atâta timp cât este necesar.</p>
<p>Confidențialitate și teama de a spune</p>	<p>„La început, adulții pot fi nevoiți să forțeze copiii puțin, dar nu prea mult (pentru a evita rezultatul opus), iar copiii pot manifesta reticență, dar ulterior își pot da seama că este o ocazie bună să vorbească cu o persoană de încredere care nu va dezvălui secretele lor altora...”</p> <p>Copiii și tinerii trebuie să aibă încredere în cei la care apelează și asta implică să se simtă în siguranță dacă raportează orice îngrijorare. Uneori le este teamă de răzbunare din partea celor care au inițiat acte de violență, sau se tem că vor fi văzuți ca fiind pârâcioși. Asta înseamnă că adulții ar trebui să respecte reglementările privind confidențialitatea și schimbul de informații doar pe baza „necesității de a cunoaște”. Există, de asemenea, modalități prin care copiii pot raporta preocupările în mod anonim, cum ar fi, de exemplu, prin „cutia cu mesaje anonime”.</p>
<p>Asigurarea unui spațiu sigur</p>	<p>„Dacă aș ști că în apropiere există un spațiu sigur unde să mă duc și să spun că, de exemplu, cineva și-a bătut joc de mine, m-aș simți în largul meu și mai puțin îngrijorat. Pe scurt, tinerii au nevoie de spații mai neutre în care să poată vorbi”.</p> <p>În spațiile în care copiii și tinerii trăiesc, socializează, învață ar trebui să existe un cadru sigur, neutru de discuție. În plus, ei ar dori un spațiu sigur, prietenos pentru copii și tineri, în cadrul organizațiilor la care participă, care să le ofere un loc în care să poată merge și să stea și să vorbească despre experiențele, grijile, temerile și preocupările lor.</p>

Sprijin pentru copiii și tinerii care inițiază acte de violență

„Cred că ar trebui sprijiniți fără a fi judecați. Pentru că, indiferent de motivul agresiunii, fie că a fost fizică, emoțională, sexuală, sau prin intermediul rețelelor de socializare... oricare ar fi fost, trebuie să facem copilul să se simtă înțeleș, nejudecat și, mai ales, acompaniat în procesul de depășire sau acceptare.”

„Copiii care ajung să acționeze violent, fac asta cu un motiv. Acum, când un adult îi pedepsește, acel adult face mai mult rău decât bine. Atunci când pedepsești pe cineva care a fost deja violent, îl faci doar să se simtă mai vinovat. Și apoi, nu-l ajuți prea mult. În mod normal, ar trebui găsită cauza acelui comportament și ar trebui lucrat la asta. Trebuie să vorbești cu copilul, dar nu într-un mod aspru sau violent...”

Copiii și tinerii care inițiază violența ar trebui să fie înțeleși și sprijiniți mai degrabă decât „pedepsiți”. Trebuie recunoscut faptul că ei înșiși s-ar putea confrunta cu circumstanțe dificile și provocatoare care contribuie la comportamentul lor.

Adulții care lucrează cu inițiatorii violenței ar trebui să adopte o atitudine calmă și să nu abordeze violența cu mai multe agresiuni sau atitudini negative și acuzații. Copiii și tinerii ar trebui sprijiniți într-un mod care să îi ajute să recunoască binele de rău, în timp ce sunt ajutați într-un mod pozitiv și constructiv să-și schimbe comportamentul.

Adulții responsabili ar trebui să caute să înțeleagă fiecare situație

„Cred că adulții ar trebui să se pună în locul copiilor, ascultându-i, având o abordare mult mai atentă și mai grijulie, pentru că numai așa ar putea percepe și înțelege...”

Adulții responsabili ar trebui să caute întotdeauna o înțelegere deplină a ceea ce s-a întâmplat atunci când sprijină copiii și tinerii afectați în vreun fel de violență între egali. Ei ar trebui să evalueze cu atenție situația, acțiunile, motivația și orice impact înainte de a lua decizii despre cum să răspundă și să sprijine pe toți cei implicați.

Dinamica de grup și presiunea anturajului

„Presiunea de grup poate juca, de asemenea, un rol. De exemplu, unor tineri s-ar putea să nu le placă o anumită persoană, iar presiunea grupului duce în mod natural ca nici colegii să nu placă acea persoană, iar dacă o persoană merge puțin mai departe decât atât, și este urmată și de alții, în cele din urmă se poate transforma în violență reală. ”

„Dacă nu bei sau fumezi sau nu petreci sau nu te droghezi, nu ești cool și ești agresat.”

„Violența din partea unui grup este cu adevărat o problemă, pentru că majoritatea lucrurilor se întâmplă când ești într-un grup, pentru că aceste anturaje sunt de cele mai multe ori negative, adică de obicei ajungi într-o companie proastă”

„Întotdeauna am văzut violență între un grup și un individ. Forța grupului: „Sunt mai puternic pentru că sunt într-un grup, cu prietenii mei, în timp ce tu ești singur și te țintesc”.

Copiii și tinerii recunosc rolul pe care dinamica individuală și de grup îl joacă asupra violenței între copii. Ei știu că unele persoane inițiază violență împotriva altor persoane, dar știu și că unele grupuri de copii pot să fie violente cu un individ. Grupurile pot fi, de asemenea, în conflict cu alte grupuri.

Atunci când un grup de copii sau tineri exclude intenționat pe cineva din grup, acest lucru este o formă de agresiune și bullying. Unii „se alătură” în mod specific unui grup care instigă la violență din motive de autoprotecție, chiar dacă aceștia nu sunt colegi cu care ar alege de obicei să fie prieteni.

	<p>Copiii și tinerii sunt răniți în mod special atunci când cineva pe care îl consideră un prieten devine inițiatorul violenței împotriva lor sau se alătură unui grup care le face rău.</p> <p>Copiii și tinerii pot fi afectați de presiunea anturajului, care îi determină să acționeze în moduri cu care nu s-ar simți bine în mod normal și ia sta îi face să nu se simtă fericiți.</p> <p>Adulții ar trebui să fie conștienți de modul în care relațiile între semeni, inclusiv dinamica grupului, joacă un rol în privința violenței între egali.</p>
<p>Participare la luarea deciziilor</p>	<p><i>„Vă implicăm în toate alegerile și vrem să vă anunțăm că suntem aici pentru voi.”</i></p> <p>Participarea copiilor și tinerilor ar trebui să fie facilitată, astfel încât aceștia să fie pe deplin implicați în orice decizie luată cu privire la viața lor. Acest lucru este atât la nivel personal, cât și un răspuns mai structurat la violența între copii, din partea organizațiilor/furnizorilor de servicii.</p>
<p>Sprijin pentru copii și tineri aflați în îngrijire alternativă</p>	<p><i>“Este destul de comun, chiar și în casele de tip familial. Întotdeauna există acel grup mic. Am locuit într-o casă de tip familial, așa că am experimentat direct acest gen de dinamică. Ar putea exista și o a doua dinamică între grupuri, Grupa 1 vs Grupa 2...”</i></p> <p>Tinerii și copiii aflați în îngrijire alternativă interacționează și sunt influențați de violența între egali în mediile mai largi ale comunității lor, de ex. la școală și când socializează, la fel ca ceilalți copii. Cu toate acestea, tinerii intervievați au atras atenția asupra faptului că pentru copiii din îngrijire alternativă există mai mulți factori care îi fac mai vulnerabili la violență între egali.</p> <p>O astfel de problemă este violența de grup și modul în care în îngrijirea rezidențială există un context special de a se forma în grupuri, de ex. ca prieteni sau, cei care împart un dormitor etc. Aceste grupuri pot deveni canale naturale de violență asupra altora. De exemplu, o astfel de situație este atunci când sosesc noi copii în serviciul de îngrijire, care sunt văzuți ca intruși sau care perturbă dinamica un grup existentă. Poate exista și rivalitate între grupuri.</p> <p>Unii copii și tineri cu experiență de îngrijire alternativă spun că persoanele de îngrijire, fie într-un cadru rezidențial sau în plasament, nu au întotdeauna abilitățile și înțelegerea necesare pentru a-i sprijini în problemele legate de violența între egali. Copiii și tinerii cu experiență de îngrijire pot fi, de asemenea, văzuți de către colegii lor ca fiind „diferiți” și acest lucru îi poate face mai vulnerabili la violența între copii. Nefericirea și instabilitatea în îngrijire pot duce, de asemenea, la un copil sau tânăr să manifeste agresivitate față de semenii lui.</p>
<p>Formare adulților</p>	<p><i>„Adulții ar trebui să-i ajute, să vorbească cu ei, să răspundă la întrebările lor cât mai concret cu putință, astfel încât copiii să poată tot ceea ce cred că i-ar putea ajuta să meargă mai departe.”</i></p> <p><i>„Cred că profesorii ar trebui să fie bine pregătiți dinainte pentru asta, adică ar trebui să știe ce să facă...”</i></p> <p>Adulții au nevoie de abilitățile, cunoștințele și formarea care îi vor ajuta să recunoască, să prevină și să răspundă la violența între copii. Au nevoie de înțelegerea și abilitățile adecvate pentru a răspunde într-o manieră atentă și grijulie. Adulții ar trebui să aibă capacitatea de a se angaja într-o ascultare activă, de a se asigura că nimeni nu se simte stigmatizat sau rușinat de ceea ce s-a întâmplat și de a ajuta copiii și tinerii să-și recapete încrederea și stima de sine. Este vorba nu doar de părinți, persoane de îngrijire și profesori, ci de toți adulții care dețin responsabilitatea pentru sprijinirea și protecția copiilor printr-o abordare multisectorială.</p>

	Părinții și persoanele de îngrijire pot avea nevoie în mod special de ajutor pentru a-și schimba propriul comportament și atitudini față de violență, astfel încât să devină modele pozitive, precum și abili în a sprijini mai bine copiii aflați în grija lor.
O abordare colaborativă	<p><i>„Da, căutând ajutor și acordând ajutor acolo unde este necesar. Da, apelând la cât mai multe agenții posibil pentru a-i ajuta cu adevărat.”</i></p> <p><i>„Nu știi, poate duce copilul la un psiholog, dar fără să creadă că psihologul este ultima persoană la care ar putea să meargă acolo de rușine sau ceva de genul...”</i></p> <p>Un adult responsabil care lucrează pentru a sprijini copiii și tinerii afectați de violența între copii ar trebui, de asemenea, să se implice și să lucreze cu alți colegi profesioniști, cu părinții și alte persoane adulte cu care copilul interacționează, dacă și când este cazul.</p>
Suportul oferit de ceilalți copii și tineri	<p><i>„Poate ar vorbi despre asta cu un prieten. Și atunci, trebuie să te porți ca și cum ai fi cel mai bun prieten al lui, sau cel puțin să încerci să te porți așa”</i></p> <p>Copiii și tinerii ar trebui să poată apela la semenii atunci când nu se simt în regulă. Ei ar dori să poată împărtăși ce s-a întâmplat cu un prieten, deoarece un prieten este persoana în care ai deja încredere. De asemenea, se sugerează că poate copiii mai mici ar putea apela la copiii mai mari și la tineri pentru sprijin.</p>

La discuțiile în grup organizate în România au participat 17 copii și tineri cu vârste între 15 și 22 de ani. Aceștia au discutat despre modurile în care își pot sprijini colegii sau prietenii afectați de violența între copii (și tineri), precum și despre probleme legate de sesizarea acestor acte de violență adulților. În continuare este prezentată o sinteză a informațiilor furnizate de participanți:

Raportează copiii/tinerii acte de violență între copii?

Cei mai mulți dintre tineri cred că foarte multe dintre actele de violență între copii nu sunt raportate către adulți. Iată de ce cred tinerii că actele de violență nu sunt tot timpul raportate:

SUBIECT	CE AU SPUS TINERII
Un adult responsabil la care să poți apela	<p>Tinerii cred că:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Trebuie să existe un adult desemnat, pregătit să înțeleagă și să intervină atunci când un copil raportează un act de violență între copii. (de ex. Consilierul școlar) - Este important ca un adult să fie informat despre o situație de violență, dar ei cred că un copil sau un tânăr va vorbi despre astfel de experiențe/situații doar cu un adult în care are încredere și care este format și știe exact cum să intervină. - Adulții trebuie să ia tot timpul în serios atunci când un copil raportează un act de violență sau de bullying și să nu îi pună la îndoială cuvântul. - Adulții trebuie să fie pregătiți să asculte. - Pentru că actele de violență între copii se întâmplă în locuri fără martori, copiii se tem că dacă raportează către un adult nu vor fi crezuți.

<p>Confidențialitate și teama de a spune</p>	<p>Tinerii cred că este important ca ceea ce ei discută cu un adult să rămână confidențial, pentru că:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Unii copii se tem că dacă raportează un act de violență unui adult, vor deveni la rândul lor victimă sau vor fi priviți ca fiind “pârâcioși”. - Unii copii sunt prieteni cu persoana care a instigat la violență și nu vor piardă această prietenie și nici ca prietenii lor să fie pedepsiți. - Unii copii evită să raporteze un act de violență între copii, posibil și pentru că se simt rușinați. Să vorbească cu cineva de încredere și să știe că informația rămâne confidențială poate fi de ajutor.
<p>Conștientizare și dialog deschis despre violența între copii (și tineri)</p>	<p>Tinerii cred că:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Unii copii sau tineri nu raportează un act de violență sau de bullying pentru că nu toți știu să recunoască un comportament nepotrivit/abuziv. - Ar trebui să existe mai multe spații de discuție despre aceste subiecte, să nu facem din violența între copii un subiect tabu. - Unii copii sau tineri s-ar putea să nu știe cum să exprime în cuvinte potrivite o situație de violență între copii. - Cu cât copiii sunt mai mici, cu atât le va fi mai dificil să recunoască și să descrie un act de violență între copii.
<p>Dinamica de grup și presiunea anturajului</p>	<p>Tinerii cred că:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Unii copii care sunt țintă a violenței din partea unui grup considerat “cool”, acest lucru îi face cumva să aparțină aceluși grup.
<p>Suportul oferit de ceilalți copii și tineri</p> <ul style="list-style-type: none"> - sprijin pentru copiii care sunt țintă a violenței între copii 	<p>Tinerii cred că un copil/tânăr ar putea să-i sprijine:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Încercând să găsească soluții împreună, potrivite pentru cei afectați - Încurajându-i să vorbească cu un adult responsabil - Sesizând ei incidentul unui adult de încredere, în mod confidențial - Fiindu-le alături, arătându-le că nu sunt singuri - Ajutându-i să nu devină ei înșiși instigatori la violență - Ajutându-i să înțeleagă situația în care se află - Nedevenind complice la actele de violență între copii - Punând în practică un mecanism de sesizare anonimă a actelor de violență (o cutie cu sesizări, un e-mail, etc.) - Arătând empatie
<p>Suportul oferit de ceilalți copii și tineri</p> <ul style="list-style-type: none"> - sprijin pentru copiii care inițiază actele de violență 	<p>Tinerii cred că un copil/tânăr ar putea să-i sprijine:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Vorbind cu ei și încercând să înțeleagă motivele din spatele acțiunilor lor - Explicându-le că violența nu este o soluție de rezolvare a unor probleme - Ajutându-i să înțeleagă ce efecte are violența asupra celorlalți - Ajutându-i să înțeleagă impactul acțiunilor lor asupra celor din jur
<p>Tinerii au nevoie de sprijin ca să sprijine</p>	<p>Tinerii cred că pentru a putea fi un bun sprijin pentru colegii/prietenii lor, copiii și tinerii au nevoie de:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Bune abilități de comunicare și ascultare - Abilitatea de a oferi sprijin emoțional, dar și de a se proteja emoțional de impactul poveștilor celor din jur - Înțelegerea conceptului de discriminare și a modalităților de a preveni discriminarea - Înțelegerea a ceea ce înseamnă violență între copii (diferite forme de violență și bullying) - Curaj - Un grup de prieteni care să îi sprijine - Un adult de încredere care să le fie alături